

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 736/2016-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Karolom Haťapkcom, Drieňová 34, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. IV/3 Gn 979/15/1000 a jej prípisom z 25. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. decembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej

republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. IV/3 Gn 979/15/1000 a jej prípisom z 25. septembra 2015 (ďalej len „prípis“).

Sťažovateľ popisuje priebeh konania takto:

«Sťažovateľ podal dňa 07. 01. 2015 „Oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu starostu obce [REDAKOVANÉ]“ (ďalej len „trestné oznámenie“) – Príloha č. 1. V trestnom oznámení uviedol, že dňa 04. 11. 2014 žiadal prostredníctvom troch žiadostí, vedených v podateľni Obecného úradu [REDAKOVANÉ] pod č. 3515/2014, 3516/2014 a 3617/2014 žiadal o prenájom priestorov Miestneho kultúrneho strediska pre konanie predvolebného stretnutia s občanmi a pre usporiadanie stretnutia cca 20 osôb. Následne mu bolo oznámené, že predmetné spoločenské priestory sú v čase o ktorý som žiadal, teda v dňoch 10. 11. 2014 a 12. 11. 2014 údajne obsadené pre pravidelné konanie akcií MKS a stretnutí kandidátov na funkciu starostu obce [REDAKOVANÉ] s občanmi [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ bol toho názoru, že starosta obce mu svojim konaním úmyselne zmaril, resp. sťažil uplatnenie jeho základných práv a slobôd tým spôsobom, že mu neumožnil stretnutie s potenciálnymi voličmi a tým ho znevýhodnil v nadchádzajúcich komunálnych voľbách. Sťažovateľ mal zároveň za to, že starosta z toho mal neoprávnený prospech, ktorý spočíval v znevýhodnení iného kandidáta. Tým sa mal dopustiť trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa v zmysle § 326 zákona č. 300/2005 Z. z. v znp. (ďalej len „Trestný zákon“)

Okresné riaditeľstvo PZ v Senci, Odbor kriminálnej polície vydalo dňa 05 .02. 2015 Uznesenie o odmietnutí trestného oznámenia ČVS: ORP-40/1-VYS-SC-2015 (ďalej len „uznesenie o odmietnutí“) – Príloha č. 2. Vyšetrovateľ uviedol, že z vykonaného dokazovania a do vyšetrovacieho spisu zadovážených listinných materiálov má za to, že nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa v zmysle § 326 Trestného zákona z dôvodu absencie ako objektívnej, tak aj subjektívnej stránky trestného činu. V predmetnej veci údajne bolo preukázané, že [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] nemal v úmysle svojim konaním spôsobiť inému škodu, zadovážiť sebe alebo inému prospech, inému zmariť alebo sťažiť uplatnenie jeho základných ľudských práv.

Voči uzneseniu o odmietnutí podal sťažovateľ dňa 26. 02. 2015 Sťažnosť pod č. PP/15/70 (ďalej len „sťažnosť“) – Príloha č. 3 v ktorom uviedol, že nebolo vykonané

náležité zistenie skutkového stavu, nebol zo strany vyšetrovateľa vykonaný výsluch poškodeného ako oznamovateľa trestného činu, nevykonal úkony, ktoré mohli prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, obmedzil sa iba na výsluch osoby voči ktorej trestné oznámenie smeruje a preto neboli náležité zistené podmienky pre spravodlivé rozhodnutie vo veci.

Dňa 23. 03. 2015 Okresná prokuratúra Bratislava III doručila sťažovateľovi uznesenie č. 4 Pn 17/15/1103-8, ktorým podanú sťažnosť zamietla. Zamietnutie sťažnosti žiadal sťažovateľ preskúmať na základe Podnetu na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia OS BA III č. PP/15/158 zo dňa 23. 03. 2015 – Príloha č. 4.

Krajská prokuratúra Bratislava oznámila sťažovateľovi listom zo dňa 28. 05. 2015 č. 1 Kn 206/15/1100-9 – Príloha č. 5, že v danej veci v súvislosti s námietkami sťažovateľa nezistila dôvod na prijatie opatrenia a podnet neprijala.

Voči predmetnému oznámeniu podal sťažovateľ dňa 01. 07. 2015 sťažnosť na postup prokurátorky Krajskej prokuratúry Bratislava v zmysle zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v platnom znení – Príloha č. 6.

Generálna prokuratúra SR podaním zo dňa 24. 07. 2015 č. IV/3 Gn 979/15/1000-4 – Príloha č. 7 oznámila sťažovateľovi, že podnet z 01. 07. 2015 ako nedôvodný odkladá.

Konštatovanie Generálnej prokuratúry SR žiadal sťažovateľ opätovne preskúmať na základe sťažnosti na postup Generálneho prokurátora SR – Odbor kontroly GP zo dňa 02. 09. 2015 – Príloha č. 8.

Upovedomením Generálnej prokuratúry SR č. IV/3 Gn 979/15/1000-7 zo dňa 25. 09. 2015 – Príloha č. 9 došlo k odmietnutiu podanej sťažnosti, kde Generálna prokuratúra SR uviedla, že vzhľadom na skutočnosť, že podnet neobsahuje žiadne nové skutočnosti než tie, ktoré boli predmetom skoršieho vybavenia a s poukazom na poučenie uvedené v citovanom vybavení podnet odložila bez ďalších opatrení a ako nedôvodný odložila. Generálna prokuratúra podnet odložila bez preskúmania vecnej správnosti.»

Sťažovateľ v sťažnosti vyjadruje názor, že v dôsledku už uvedeného bolo porušené jeho právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy, a konštatuje, že «[v] zmysle Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky: „Každý sa môže domáhať zákonom

ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.“

Uplatnenie tohto práva je však podmienené splnením príslušných zákonných podmienok v zmysle Článku 46 ods. 1 a 51 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa Čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky: „Domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.“

Právo na prístup k inej právnej ochrane vykonávanej napríklad orgánom štátnej správy umožňuje každému reálny prístup k takémuto orgánu a tomu zodpovedajúca jeho povinnosť o veci konať tak, aby nedošlo k porušeniu ústavno-procesných princípov upravených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy.

K porušeniu tohto základného práva dochádza iba vtedy a v takom rozsahu, v akom sa ho osoba domáhala na orgáne príslušnom na poskytnutie inej právnej ochrany. Ak sa však na tomto orgáne ochrany práva nedomáhala, tak nevykonanie právnej pomoci nemožno považovať za porušenie Článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

V tomto prípade Článok 46 Ústavy Slovenskej republiky neobmedzuje porušenie práva na určitý štátny orgán, ale rozsah vymedzuje vecne, pričom označenie „úradný“ znamená, že v zásade pôjde o postup, ktorý vznikol v oblasti verejnoprávnych vzťahov. Tento postup môže spočívať buď v činnosti, alebo aj v nečinnosti príslušného povinného subjektu.».

Sťažovateľ svoju argumentáciu zhrnul takto:

«Sťažovateľ má za to, že s poukazom na Čl. 2 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky v znení neskorších právnych predpisov (ďalej v texte aj ako „Ústava SR“): „Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.“ nebolo dodržané toto ustanovenie, keďže Generálna prokuratúra SR nekonala v medziach zákona, keď odložila podnet bez preskúmania vecnej správnosti. Sťažovateľ má za to, že nakoľko je Upovedomenie Generálnej prokuratúry SR č. IV/3 Gn 979/15/1000-7 zo dňa 25. 09. 2015 je rozhodnutím konečným a právoplatným, ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami a vyžaduje to ochrana práv a zákonom chránených záujmov sťažovateľa. ide o rozhodnutie voči ktorému zákon podľa

právneho názoru sťažovateľa pripúšťa podanie ústavnej sťažnosti. Tým, že sa Generálna prokuratúra SR odmietla zaoberať podaným podnetom a to bez preskúmania vecnej správnosti, došlo k porušeniu práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu garantovanú Ústavou SR. nakoľko v danom prípade nebolo vykonané náležité zistenie skutkového stavu, nebol zo strany vyšetrovateľa vykonaný výsluch poškodeného ako oznamovateľa trestného činu, nevykonal úkony, ktoré mohli prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, obmedzil sa iba na výsluch osoby voči ktorej trestné oznámenie smeruje a preto neboli náležité zistené podmienky pre spravodlivé rozhodnutie vo veci.».

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na prístup k súdnej a inej právnej ochrane podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry SR v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 Gn 979/15/1000-7 porušené bolo.

2. Upovedomenie Generálnej prokuratúry SR v konaní vedenom pod č. IV/3 Gn 979/15/1000-7 zo dňa 25. 09. 2015 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie Generálnej prokuratúry SR.

3. Generálnej prokuratúry SR sa zakazuje pokračovať v porušovaní základného práva na súdnu a inú ochranu.

4. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadostučinenie 5.000 € (slovom: päťtisíc eur), ktoré je Generálna prokuratúra SR povinná sťažovateľovi vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva trovy právneho zastúpenia 355,72 € (slovom tristopäťdesiatpäť eur a sedemdesiatdva centov), ktoré je Generálna prokuratúra SR povinná zaplatiť na účet advokáta Mgr. Karola Haľapku, advokáta do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Sťažovateľ namieta, že k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy došlo tým, že generálna prokuratúra pripísom odložila jeho opakovaný podnet (podanie sťažovateľa označené ako „*sťažnosť na postup prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky – Odbor kontroly GP SR*“ z 2. septembra 2015, pozn.). Vychádzajúc z uvedeného, úlohou ústavného súdu bolo teda posúdiť, či odložením opakovaného podnetu bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Zákonnou a ústavnou povinnosťou generálnej prokuratúry bolo na opakovaný podnet sťažovateľa riadne reagovať a zistiť, či namietaným postupom podriadenej prokuratúry a vyšetrovateľa boli dodržané ustanovenia relevantnej právnej normy.

Generálna prokuratúra „*sťažnosť na postup prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky – Odbor kontroly GP SR*“ z 2. septembra 2015 kvalifikovala ako opakovaný podnet a v pripise, ktorým tento odložila, uviedla: „*Namietate, že [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] neprávne vyhodnotil dôkaznú situáciu i obsah Vášho pôvodného podnetu a nesprávne Váš podnet odložil. Pripájate citácie zodpovedajúcich zákonných ustanovení. Opätovne žiadate uvedené vybavenie prehodnotiť a rozhodnúť v súlade s Vaším pôvodným podnetom. Neuvádzate žiadnu novú skutočnosť, ktorá by nebola predmetom predchádzajúceho vybavenia.*

Vzhľadom na to, že tento podnet neobsahuje žiadne nové skutočnosti, než tie, ktoré boli predmetom citovaného vybavenia a s poukazom na poučenie, uvedené v citovanom vybavení, Váš podnet bez ďalších opatrení ako nedôvodný odkladáme.

Súčasne Vás podľa § 34 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre opakovane upozorňujem, že Váš prípadný ďalší podnet bude na prokuratúre vybavený len vtedy, ak bude obsahovať nové skutočnosti. V opačnom prípade nebudeme na takýto podnet reagovať.“

V nadväznosti na námietky sťažovateľa ústavný súd v súlade so svoju ustálenou judikatúrou konštatuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory iných orgánov verejnej moci, ktoré ich pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či náležite zistili skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo svojich zistení vyvodili. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 13/00, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Ústavný súd opakovane vyslovil právny názor, podľa ktorého právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby voči nej na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03). Uvedený článok ústavy garantuje ochranu pred protiústavným postupom orgánov verejnej moci v konaniach, v ktorých sa rozhoduje o subjektívnych právach fyzických osôb alebo právnických osôb.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným spôsobom sa takýmto podnetom, resp. opakovaným podnetom zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu, resp. opakovanému podnetu vyhovel (m. m. napr. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, IV. ÚS 180/09). Preto za porušenie základného práva na inú právnu ochranu nemožno považovať skutočnosť, že generálna prokuratúra podnetu, resp. opakovanému podnetu nevyhoví podľa predstáv podávateľa (napr. I. ÚS 38/02, II. ÚS 358/06, IV. ÚS 28/06).

Vychádzajúc z obsahu základného práva na inú právnu ochranu a posúdiac v tomto kontexte sťažovateľom namietaný postup generálnej prokuratúry, ústavný súd nezistil

žiadny dôvod na zasahovanie do kompetencie generálnej prokuratúry v oblasti výkonu prieskumnej právomoci nad dodržiavaním zákonnosti postupu vyšetrovateľov a prokurátorov. V odôvodnení napadnutého prípisu generálna prokuratúra odkázala na dôvody uvedené v prípise generálnej prokuratúry č. k. IV/3 Gn 979/15/1000-4 z 24. júla 2015. Generálna prokuratúra v prípise č. k. IV/3 Gn 979/15/1000-4 z 24. júla 2015 odkázala na dôvody uvedené v prípise Krajskej prokuratúry v Bratislave z 28. mája 2015 (ďalej len „prípis krajskej prokuratúry“), v ktorom okrem iného uvádza, že „[k]onanie podozrivého, v postavení starostu obce [REDACTED], nemožno subsumovať pod subjektívnu ani objektívnu stránku predmetného trestného činu, nakoľko jeho konanie nepreukazuje žiadny úmysel konať tak, aby v rámci výkonu svojej právomoci konal spôsobom odporujúcim zákonu, či prekročením svojej právomoci zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech, navyše v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech. Priestory boli prenajaté záujemcovi, ktorý podal prihlášku (požiadal o prenájom priestorov) skôr, ešte pre preukázanie Vášho záujmu.“. V prípise krajskej prokuratúry je jednoznačne uvedený konkrétny a zrozumiteľný dôvod pre rozhodnutie, ktorý je aj ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnený.

Z uvedeného vyplýva, že argumentáciou sťažovateľa, ktorá je obsahom jeho opakovaného podnetu, sa generálna prokuratúra v trestnom konaní zaoberala, nevyhodnotila ju však v súlade s predstavou sťažovateľa, čo však nie je relevantný dôvod pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Postup generálnej prokuratúry tak nemožno považovať za neodôvodnený ani za svojvoľný. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd zastáva názor, že generálna prokuratúra opakovaný podnet sťažovateľa vybavila ústavne akceptovateľným spôsobom, keď ho z dôvodu nezistenia nezákonného postupu vyšetrovateľa a podriadených prokuratúr ako nedôvodný odložila.

Ústavný súd konštatuje, že pri predbežnom prerokovaní nezistil takú príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom generálnej prokuratúry, prípisom a obsahom základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o jeho

porušení. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2016